

[Time: 3:00 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Discuss the meaning, need and scope of communication.

OR

- b) Explain the Communication Process and steps to become a good communicator.

Q.2 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Explain the principles of effective communication and How to improve communication skills?

OR

- b) What are Intrapersonal Communication Barriers? Discuss the Barriers Created by the Transmitter and Receiver.

Q.3 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Discuss the concept, advantages and limitations of questioning.

OR

- b) State the difference between essay type and objective type question?

Q.4 Answer Any ONE of the following. (20)

- a) Discuss the various challenges in using ICT in education.

OR

- b) Explain the impact of ICT on Education.

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- a) Types of Communication & factors promoting effective communication
- b) Benefits of effective communication
- c) Advantages of good speaking listening environments.
- d) Characteristics of ICT

(मराठी अनुवाद)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १.सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२.उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ घ्यावा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)
- (अ) संप्रेषणाचा अर्थ, गरज आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा.
- किंवा
- (ब) संप्रेषण प्रक्रिया आणि एक चांगला संप्रेषक होण्यासाठीच्या पायऱ्या समजावून सांगा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)
- (अ) प्रभावी संप्रेषणाची तत्वे आणि संवाद कौशल्ये कसे सुधारायचे ते स्पष्ट करा?
- किंवा
- (ब) आंतरवैयक्तिक संप्रेषण अडथळे काय आहेत? प्रेषक आणि प्राप्तकर्त्याद्वारे निर्माण केलेल्या अडथळ्यांची चर्चा करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)
- (अ) प्रश्न विचारण्याच्या संकल्पना, फायदे आणि मर्यादा यांची चर्चा करा.
- किंवा
- (ब) निबंध प्रकार आणि वस्तुनिष्ठ प्रश्न यातील फरक सांगा?
- प्र.४ खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. (२०)
- (अ) शिक्षणात आयसीटी वापरण्यातील विविध आव्हानांची चर्चा करा.
- किंवा
- (ब) शिक्षणावरील आयसीटीचा प्रभाव स्पष्ट करा.
- प्र.५ टीपा लिहा. (दोन) (२०)
- (अ) संप्रेषणाचे प्रकार आणि प्रभावी संवादाला चालना देणारे घटक
- (ब) प्रभावी संवादाचे फायदे
- (क) चांगल्या बोलण्याच्या ऐकण्याच्या वातावरणाचे फायदे.
- (ड) आयसीटीची वैशिष्ट्ये
